

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, लाईभस्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्न अनुसार दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण (First Phase) : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णांक : २००

द्वितीय चरण (Second Phase) : अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णांक : २००

पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णांक	उतीर्णांक	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अंक	समय	
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	५०	४०	विषयगत	छोटो उत्तर	१० प्रश्न x ५ अंक	१.३० घण्टा
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५०		विषयगत	लामो उत्तर	५ प्रश्न x १० अंक	१.३० घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		१००	४०	विषयगत	विश्लेषणात्मक समीक्षा	४ प्रश्न × १५ अंक	३ घण्टा
					विषयगत	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	२ प्रश्न × २० अंक	

द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ।
- कृषि सेवा अन्तरगतका सबै समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ। तर प्रथम पत्रको खण्ड (ख) र द्वितीय पत्र सेवा, समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह/उपसमूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ।
- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा कृषि सेवा अन्तरगतका समूह/उपसमूहको लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ। यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ।
- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिका हुनेछन।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।
(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षा बाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तरवार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०८१।०५।१४ गते देखि।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, लाईभस्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम चरण (First Phase)

प्रथम पत्र : खण्ड (क)

प्रशासन र व्यवस्थापन : पूर्णांक – ५०

१. राज्य र सरकार

- १.१ नेपालको संविधान
- १.२ शासनका आधारभूत पक्षहरू
- १.३ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

२. सार्वजनिक प्रशासन

- २.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
- २.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
- २.३ आर्थिक प्रशासन : बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
- २.४ सार्वजनिक प्रशासन सुधारका प्रयासहरू

३. व्यवस्थापन

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
- ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्त्व
- ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- ३.४ व्यवस्थापनका नवीन आयामहरू

४. विकासका आयामहरू

- ४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
- ४.२ विकासमा जनसहभागिता
- ४.३ संघ र सुदूरपश्चिम प्रदेशको आवधिक योजना
- ४.४ दिगो विकास
- ४.५ संघीयता, विकेन्द्रीकरण
- ४.६ गरीबी निवारण
- ४.७ सुशासन
- ४.८ विकासमा निजी क्षेत्र तथा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
- ४.९ जनसंख्या र बसोबास
- ४.१० विपद् व्यवस्थापन

५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार

- ५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ५.२ कानूनी राज्य
- ५.३ मानव अधिकार
- ५.४ लैंगिक सवाल
- ५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.६ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनौट

- ६.१ नेपालका विविध जात / जाति / वर्ग / समुदायको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक तथा धार्मिक अवस्था र रहनसहन
- ६.२ आदिवासी, जनजाति, मधेशी, थारु/रानाथारु, दलित, अपांग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू
- ६.३ सुदूरपश्चिम प्रदेशमा धार्मिक पर्यटन र प्रदेशको कला र संस्कृति

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत कृषि सेवा, लाईभस्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : खण्ड (ख)

सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय : पूर्णांक - ५०

1. सेवा संग सम्बन्धित नीति, ऐन, नियमावली तथा निर्देशिकाहरु

- 1.1. राष्ट्रिय कृषि नीति २०६१, राष्ट्रिय पशुपन्छी प्रजनन नीति २०७८, राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य नीति २०७८, राष्ट्रिय दुग्ध विकास नीति २०७८, राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति २०७६, कृषि विकास रणनीति (२०१५-२०३५)
- 1.2. राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक चालू आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका पशु सेवा सम्बन्धी नीति, रणनीति र कार्यक्रमहरु
- 1.3. पशु सेवा विषयसंग सम्बन्धित वातावरण नीति र निर्देशिका
- 1.4. जैविक विविधता सम्बन्धी महासन्धि, नेपाल राजपत्र (माघ ४, २०५०) र त्यस संग सम्बन्धित अन्य नियम र संसोधनहरु
- 1.5. पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ र पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६
- 1.6. पशु वधशाला तथा मासु जाँच ऐन, २०५५ र पशु वधशाला तथा मासु जाँच नियमावली, २०५७
- 1.7. दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र दाना पदार्थ नियमावली, २०४१
- 1.8. बीउ बिजन ऐन, २०४५ र नियमावली २०६९
- 1.9. नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद ऐन, २०४८
- 1.10. सुदूरपश्चिम प्रदेशको पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७८
- 1.11. सुदूरपश्चिम प्रदेशको कृषि तथा पशुपन्छी व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७९
- 1.12. सुदूरपश्चिम प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड ऐन, २०७८
- 1.13. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (पशु सेवा संग सम्बन्धित प्रावधान तथा व्यवस्थाहरु)
- 1.14. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- 1.15. सुदूरपश्चिम प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९
- 1.16. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- 1.17. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- 1.18. अन्तर- सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- 1.19. सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७९ तथा नियमावली, २०८०
- 1.20. सुदूरपश्चिम प्रदेश सहकारी ऐन, २०७५ तथा नियमावली, २०७६
- 1.21. सुदूरपश्चिम प्रदेश बीउ बिजन ऐन, २०७७
- 1.22. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सुदूरपश्चिम प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७८
- 1.23. बिरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६६
- 1.24. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६, वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- 1.25. सुदूरपश्चिम प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७

ΩΩΩ

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत कृषि सेवा, लाईभस्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र

सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय : पूर्णांक – १००

1. Introduction

- 1.1. Relation of livestock with agriculture, forestry and environment
- 1.2. Statistics on livestock and livestock products
- 1.3. Present status of livestock research and development
- 1.4. Livestock credit and insurance in Nepal

2. Animal Nutrition

- 2.1. Feeds and feeding standards for each livestock and poultry species
- 2.2. Nutritional contents of different species of pasture, fodder, fodder trees including indigenous species, agricultural and industrial by-products
- 2.3. Different methods of nutritional analysis of livestock feeds and fodder
- 2.4. Computation of ration for different livestock and poultry species
- 2.5. Minerals, vitamins and trace elements requirement for different species of livestock and poultry - their sources and deficiency syndromes
- 2.6. Utilization of crop and industrial by-products in poultry and livestock in different ecological zones of Nepal

3. Pasture and Fodder

- 3.1. Classification of different types of pasture and fodder species
- 3.2. Indigenous species of pasture and fodder found in different parts of Nepal
- 3.3. Different species of pasture, fodder and fodder trees- Cultivation and management practices with special reference to Sudurpashchim Province
- 3.4. Rangeland management practices in different eco-zones of Sudurpashchim Province
- 3.5. Different methods of forage conservation, their nutritive values and nutritional fortification
- 3.6. Seed production of different pasture and fodder species

4. Livestock Breeds, Breeding and Reproduction

- 4.1. Description (Breed characteristics, habitat, productivity) of different species of exotic and indigenous livestock and poultry
- 4.2. Sire evaluation for selecting the elite bulls (progeny performance recording schemes, pedigree recording schemes)
- 4.3. Genetic parameters for the selection of livestock and poultry maintained for different purposes
- 4.4. Breeding principles
- 4.5. Methods of selection
- 4.6. Quantitative genetics of livestock and poultry (gene, cell division, chromosome number, genotype, phenotype, breeding values, hybrid vigour, sex linkage, dominance and recessive gene etc.)
- 4.7. Anatomy of male and female reproductive organs of different species of livestock and poultry
- 4.8. Different types of reproductive hormones and their functions
- 4.9. Different Stages of Reproduction and Estrous cycles

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत कृषि सेवा, लाईभस्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, अधिकृत नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.10. Reproductive disorders and their corrective measures
- 4.11. Collection, processing, evaluation and storage of warm and frozen semen
- 4.12. Assisted reproductive techniques
- 4.13. Pregnancy diagnosis technique

5. Livestock and Poultry Management

- 5.1. Classification and identification of livestock and poultry
- 5.2. Housing and space requirement of different livestock and poultry
- 5.3. Casting technique
- 5.4. Different types of record maintenance of farm animals and poultry
- 5.5. Management of different stages of animal (young, pregnant, production, breeding, dry etc.)
- 5.6. Hatchery management
- 5.7. Commercial poultry breeds

6. Livestock Extension

- 6.1. Social mobilization, gender integration and group dynamics
- 6.2. Pocket package program
- 6.3. Capacity building of farmers and extension staffs
- 6.4. Participatory approach in planning, implementation and monitoring from grass-root level
- 6.5. Public-private/NGO/CBOs partnership program
- 6.6. Different types of communication system
- 6.7. System learning approach
- 6.8. Animal Welfare

7. Agro-processing, Quality Control and Marketing

- 7.1. Physiology of milk secretion and composition of milk and milk products
- 7.2. Hygienic milk production
- 7.3. Methods and quality control during handling, processing, storage and transportation of dairy products
- 7.4. Good manufacturing practices and marketing of different dairy products
- 7.5. Hygienic meat production, meat inspection and slaughter house management
- 7.6. Methods and quality control during handling, processing, storage and transportation of egg and meat products
- 7.7. Good manufacturing practices of egg, meat, milk and their product
- 7.8. Marketing network of live animals and livestock products
- 7.9. Marketing system of wool, bones, hides, skins etc.

ΩΩΩ

द्वितीय चरण (Second Phase)

अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

ΩΩTHE ENDΩΩ